

BA (Hon.) Semester-6

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Sixth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-C GUJ. 364/A	Course Title: ગુજરાતી સાહિત્યના મહત્વના સર્જક અને કૃતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય	
Course Credit: 4	Course Type: Minor - 6	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major Minor Skill Enhancement Courses
5. Ability Enhancement Courses Value Added Courses Exit/ Vocational Courses
6. Holistic Education Multidisciplinary Interdisciplinary
7. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
8. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
9. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ? ના
10. IKS (ઇન્ડિયન નોલેજ સિસ્ટમ) પર આધારિત વિષય છે? હા

Objectives:

- કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં વિગતે અભ્યાસ કરવા પરંપરાને જાણવી – સમજવી જરૂરી હોય છે. આ પ્રશ્નપત્ર દ્વારા વિદ્યાર્થી ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાને જાણશે.
- વિવિધ પરિબલોને કારણે સમાજમાં પરિવર્તન આવતું હોય છે અને આ પરિવર્તનનો પ્રભાવ સાહિત્ય પર પડતો હોય છે. વિદ્યાર્થી આ પરિબલો અને તેના પ્રભાવ વિશે જાણશે અને સમજશે.
- જુદા જુદા સમયગાળામાં ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક પોતાના સમયના સામાજિક, રાજકીય આદિ પરિસ્થિતિ તથા અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે – વિદ્યાર્થી સમજશે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવશે.

- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્ત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્ત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે.

Outcomes:

- ગુજરાતી સાહિત્યની પરંપરાનો પ્રાથમિક પરિચય મેળવીને સાહિત્યસર્જનનું એક ચિત્ર મેળવે છે, જે આગામી સાહિત્યિક ચર્ચાઓને યોગ્ય રીતે સમજવા માટે ઉપયોગી નીવડશે.
- સામાજિક, રાજકીય, આર્થિક, ધાર્મિક જેવાં વિવિધ પરિબલોમાં આવતાં પરિવર્તનોને સમજીને જુદા જુદા સાહિત્યકાર પોતાના સમયના આ પરિવર્તનોના પ્રભાવને કેવી રીતે ઝીલે છે, પોતાના સાહિત્યમાં પ્રતિબિંબિત કરે છે, તે સમજી શકે છે.
- જુદા જુદા સમયગાળામાં સાહિત્યસર્જન કરતો ગુજરાતી સાહિત્યસર્જક અન્ય ભાષાના સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પ્રભાવ કેવી રીતે ઝીલે છે, આ પ્રભાવ સાહિત્યસર્જનમાં કેવી રીતે પ્રતિબિંબિત થાય છે, તે સમજે છે.
- ગુજરાતીના વિવિધ સાહિત્યિક યુગલક્ષણો વિશે માહિતી મેળવે છે, જેથી જે-તે યુગના સર્જકની – સર્જનની વિશેષતા – મર્યાદાને સમજી શકે છે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગના મહત્ત્વના અનેક સર્જકોમાંથી કેટલાક સર્જકો વિશે જાણીને અન્ય સર્જકો વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.
- ગુજરાતી સાહિત્યના વિવિધ યુગની મહત્ત્વની અનેક કૃતિઓમાંથી કેટલીક કૃતિઓ વિશે જાણીને અન્ય કૃતિઓ વિશે જાણવા માટે પ્રેરાશે.

GUJARATI DSC-C GUJ. 364/A

ગુજરાતી સાહિત્યના મહત્ત્વના સર્જક અને કૃતિઓનો પ્રાથમિક પરિચય

એકમ ૧. ગાંધીયુગ

- રાજકીય, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક પરિબલો સાહિત્ય ક્ષેત્રે થયેલાં નવપ્રસ્થાનો, મહત્ત્વની સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિઓ
- મહત્ત્વના સર્જકો- ગાંધીજી, કનૈયાલાલ મુનશી, ઉમાશંકર જોશી, પન્નાલાલ પટેલ
- મહત્ત્વની કૃતિઓ - તણખામંડળ -૧, આગગાડી, જનમટીપ

એકમ ૨. અનુગાંધીયુગ

- અનુગાંધીયુગનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો
- મહત્ત્વના સર્જકો - રાજેન્દ્ર શાહ, નિરંજન ભગત પ્રિયકાન્ત મણિયાર
- મહત્ત્વની કૃતિઓ: બારીબહાર, પરિક્રમા, રાનેરી

એકમ ૩. આધુનિક યુગ

અ. આધુનિક સાહિત્યની વિભાવના

બ. મહત્વના સર્જકો -સુરેશ જોશી, રઘુવીર ચૌધરી, રાવજી પટેલ સિતાંશુ યશચંદ્ર

ક. મહત્વની કૃતિઓ - પેરેલિસિસ, વિદિશા, અંતરાલ

એકમ ૪. સાહિત્યિક વાદ

અ. અસ્તિત્વવાદ, નારીવાદ, દલિત ચેતના

બ. કૃતિ પરિચય - આકાર, અગનગ્રાળ, કાદંબરીની મા

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ -

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

સંદર્ભ ગ્રંથ:

૧. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૨. ગુજરાતી સાહિત્યકોશ ભાગ- ૨. પ્રકા., ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
૩. અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા- ધીરુભાઈ ઠાકર

ઓનલાઈન સંદર્ભ:

- Sandhan(agic)Gujarati
- gujarat sahyta academy, સર્જક અને સર્જન
- સાહિત્યવિમર્શ, ઓમ કોમ્યુનિકેશન:
<https://www.youtube.com/c/sahityavimarshomcommunication>
- પુસ્તકપરિચય, ઓમ કોમ્યુનિકેશન
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLkYGG3eempLQljCHmudFbPeBFVODMwRVG>

ખાસ નોંધ: અધ્યાપકો અને પ્રાશ્નિકો ખાસ નોંધ લે કે પ્રશ્નપત્ર 361 કરતાં 364/A ના અભ્યાસક્રમના કેટલાક મુદ્દાઓ મર્યાદિત છે.

BA (Hon.) Semester-6

Programme/Class: Certificate	Year: Third	Semester: Sixth
Subject: GUJARATI		
Course Code: DSC-M GUJ. 364/B	Course Title: યૂટેલા નિબંધો: અમૃતલાલ વેગડ ચયન: અજયસિંહ ચૌહાણ	
Course Credit: 4	Course Type: MINOR-4	
Teaching Hours: 60 (Hours)	Total Marks: 100 (50+50)	
Teaching Methodology: Lecture & Demonstration		

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ?હા
2. Employability/Entrepreneurship/Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ ?હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skillsના ગુણો ધરાવે છે ?હા
4. Major Minor Skill Enhancement Courses
Ability Enhancement Courses Value Added Courses Exit/ Vocational Courses
5. Holistic Education Multidisciplinary Interdisciplinary
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસાંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ?ના
7. New India Literacy Programme (NILP) મુજબનો વિષય છે ?ના
8. Swayamપ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ?ના
9. ઇન્ડિયન નોલેજ સીસ્ટમ) IKS (પરઆધારિત વિષય છે ? હા

Objectives:

1. વિદ્યાર્થીએ લલિત નિબંધના સ્વરૂપ તથા તેનાં લક્ષણોથી માહિતગાર થવું જોઈએ.
2. નિબંધના સ્વરૂપની સાથે અર્વાચીનથી સાંપ્રત સમયમાં નિબંધ સ્વરૂપનો વિકાસ કેટલો અને કેવો થયો છે તે જાણવો વિદ્યાર્થી માટે આવશ્યક છે.
3. નિબંધ સ્વરૂપમાં શહેરી અને ગ્રામ વિસ્તારના પરિબળો કઈ રીતે આલેખાય છે, તે મૂલ્યલક્ષી શિક્ષણ તરીકે વિદ્યાર્થીએ શિખવાનાં છે.
4. નિબંધકૃતિમાં નિબંધકારે કઈ શૈલી, જીવનપ્રણાલી, લોકસંસ્કૃતિનો પરિચય કરાવ્યો છે તેનો વિદ્યાર્થીએ અભ્યાસ કરવાનો છે.

Outcome:

1. વિદ્યાર્થી નિબંધ અને લલિત નિબંધ વચ્ચેનો તફાવત સમજે છે.

2. નિબંધના સ્વરૂપ માળખાને સમજવાથી વિદ્યાર્થીઓમાં નિબંધ લખવાની આવડતને વેગ મળશે.
3. પરંપરિત અને સાંપ્રત નિબંધ સાહિત્યનાં જીવનમૂલ્યો તથા નિબંધકારના વિચારો પણ વિદ્યાર્થી જાણી શકશે.
4. નિબંધકારનો નિબંધકૃતિ રચવા પાછળનો સમાજલક્ષી કે જીવનલક્ષી હેતુ પ્રાપ્ત થશે તથા અન્ય સાહિત્યિક મૂલ્ય કૃતિમાંથી પ્રાપ્ત શકશે.
5. કૃતિના આસ્વાદથી વિદ્યાર્થીઓ સંશોધન કરવા તરફ દોરાશે. એ રીતે વાચન, પઠન, મનન, વિવેચન, સંશોધનની દિશા પ્રત્યે વિદ્યાર્થી અભિમુખ થશે.

GUJARATI GUJ.DSC-M 364

ચૂંટેલા નિબંધો: અમૃતલાલ વેગડ (ચયન: અજયસિંહ ચૌહાણ)

(પસંદ કરાયેલ નિબંધો)

- એકમ: 1. અ. નિબંધ સ્વરૂપની વિભાવના, લક્ષણો
 બ. નિબંધ સ્વરૂપનો ઉદભવ અને વિકાસ
 ક. સર્જકનું જીવન તથા સાહિત્ય સર્જનનો પરિચય.

એકમ: 2. કૃતિનો સ્વરૂપલક્ષી સઘન અભ્યાસ

એકમ: 3. કૃતિનો વસ્તુલક્ષી અભ્યાસ

એકમ: 4. પૂરૂ વાચન

સંદર્ભ ગ્રંથ :

1. નિબંધ અને ગુજરાતી નિબંધ : જયંત કોઠારી(ગૂર્જર પ્રકાશન)
2. નિબંધ - પ્રવીણ દરજી
3. સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
4. અમૃતલાલ વેગડનું પ્રવાસસાહિત્ય - અજયસિંહ ચૌહાણ
5. પૂરૂરીડિંગ કેવી રીતે થાય છે? - જિતેન્દ્ર દેસાઈ
6. પૂરૂવાચન - રતિલાલ નાયક

પ્રશ્નપત્રલક્ષી નોંધ -

દરેક એકમમાથી 10 ગુણનો એક અથવા 5 ગુણની બે ટૂંકનોંધ પૂછવાની રહેશે.

- હેતુલક્ષી પ્રશ્નો ચારેય એકમમાંથી પૂછવાના રહેશે. (એક ગુણના 10 પ્રશ્નો)

પસંદગીના નિબંધો:

1. જબલપુરથી છેવલિયા
2. મંડલાથી છિનગાંવ
3. વિમલેશ્વરથી મીઠીતલાઈ : સમુદ્રયાત્રા
4. ધાવડીકુંડ
5. ભેડાઘાટ : માર્બલ - રોક્સ અને ધુઆંધાર
6. નર્મદા નદીની આત્મકથા
7. બુઢનેર : બૂઢી નદી અને બૂઢો યાત્રી - ૧
8. બુઢનેર : બૂઢી નદી અને બૂઢો યાત્રી - ૨
9. મોરી નરબદા મૈયા
10. સૌંદર્યધામ શાંતિનિકેતન